

G O V O R

PREDSEDNIKA SKUPŠTINE OPŠTINE GORNJI MILANOVAC
DRAŽIMIRA MARUŠIĆA NA SVETOG SAVU 1995.GODINE

Poštovani profesori, nastavnici i učitelji,

Nagoveštavali smo poslednjih nekoliko godina svoju duboku želju da se vratimo jednoj divnoj tradiciji; slavljenju školske slave Svetog Save. Verovatno nikada nećemo uspeti do kraja da objasnimo kako smo i ~~u~~ ime kojih viših ideala, skoro pola veka pristajali da se oglušimo o neke velikane vekovnog Srpskog nasledja. Ali, hvala bogu svi se polako dozivamo pameti, i vraćamo korenima svog duhovnog bića.

Svetog Savu, kako je monaško ime Rastka Nemanjića, najmanjeg sina Stefana Nemanje, narod je počeo da slavi kroz predanje, a crkva kroz službu, još u XII veku. Beše to zahvalnost jednom velikom umu i čistoj duši, naučniku i čudotvorcu, svetitelju i prosvetitelju - za sva dobročinstva što ih je učinio sa Srpsku crkvu, državu i kulturu. Najpre u crkvama i manastirima potom u celom narodu, što kradom što javno - Sveti Sava se slavi evo već osam stoleća. Početkom XVIII veka zapisaće Miloš Crnjanski, "Savina proslava se pretvorila... u prosvetnu proslavu... i postala školska svečanost, proslava nacionalna, praznik maternjeg jezika, slovenske ideje, slovenskog jedinstva i nade za novu budućnost."

Zato, ako smo zaboravili setićemo s
Što nismo naučili, naučićemo. Koliko smo
pogrešili, ispravićemo. Ne samo neradnim
danom u školama, đakonijama i svetosavskim
balom - nego pre svega time što ćemo nauči-
ti našu decu da nauče svoju, svemu što je
ostalo u predanju i što je zapisano o putu
Rastka Nemanjića, rođenog da bude vladar,
predodređenog da bude svetitelj i prosve-
titelj svog naroda.

Nije slučajno što je naša knjiže-
vnost puna pesma, priča, legendi i verova-
nja o svetom Savi. Sava je bio prvi srpski
arhiepiskop i osnivač samostalne srpske
crkve, začetnik srpske književnosti, otac
srpske pismenosti, ktitor velikim manastira,
koji su bili rasadnici srpske kulture. Za
njegovu ime vezani su i začeci naše naučne
medicine, slovenskog prava i mnogo čega
drugog, ali i najlepši primeri poštovanja
oca i sina, ljubavi i uzajamnog pomaganja
dva brata i neprestanog dobročinjenja prema
bližnjima.

Rastko Nemanjić je rođen oko
1175. Sava je umro 14. januara 1236. A živ
je u sećanju u biću svog naroda i danas.
Njegov lik, simbol srpske samospoznaje, no-
sili su ustanici Banata na svojim zastavama,
kad su ustajali na Turke. Mislio je Sinan
Paša da će spaljivanjem moštiju Svetog Sa-
ve na Vračaru, s proleća 1594. uništiti
njegov kult, da će potisnuti hrišćanstvo sa

ovih prostora time što će u prav pretvoriti izvor srpskog državnog legitimiteta. Lomača na Vračaru to nije uspela, kao ni mnoge potonje lomače srpstvu. To naša deca treba da znaju, da poštuju, da umeju.

Ovo je kraj koji takvoj tradiciji hoće i ume da se vrati. Ne samo zarad Miloševе naredbe s početka prošlog veka da se dan Savine smrti obeležava kao školska slava Sveti Sava, već pre svega zarad istine i sopstvene budućnosti.

Ovo je kraj u kome su najdugovečniji odvek bili hrastovi, drvo prema kome srpski narod ima veliko poštovanje, a hrast je u korenu Rastkovog imena. Ovo je kraj sa izvorom, crkvom i celom Savinog imena, kraj u kome su nicalе škole jer mu je poda reno da ima za koga. Sagrađili smo ih puno, a činimo sve da ih bude i više, i boljih i trajnijih. Jednoj je ime "Sveti Sava", ali svaka to ime nosi u svojoj suštini, u prosvetarskoj misiji naših učitelja, nastavnika i profesora.

Gospodo prosvetari, neka je veoma, vašim đacima i svima nema srećna slava Sveti SAVA.